

Višestruka žrtva

Ubistvo maloljetne A.A. na Koniku opet je otvorilo priču o nasilju nad ženama. Crna Gora je u posljednjih nekoliko godina usvojila niz kvalitetnih zakona, ali su u praksi ostali stari problemi: tolerisanje nasilja, neprijavlivanje od strane svjedoka i nedovoljno efikasne i senzibilisane državne institucije da to nasilje prepoznaju

DA LI JE A.A.
KUPIO PA UBIO:
Hapšenje
Mirsada Adžovića

Maloljetna A.A. ubijena je u noći između 9. i 10. maja u kući u kojoj je stanovala na Koniku. Udarcima lopatom u glavu usmratio ju je **Mirsad Adžović**, njen nevjenčani suprug koji se policiji predstavio kao otac kada se narednog jutra predao i priznao zločin. Niko od komšija nije pozvao policiju.

A svađe između nesrećne djevojke i Adžovića bile su učestale, kažu naši sagovornici.

Jedan od sagovornika koji je dobro upućen u porodičnu situaciju djevojke i njenog odnosa sa Adžovićem, kaže da ju je on često zlostavljao. On, ali i drugi sagovornici koji su željeli anonimnost, tvrde da je A.A. i moguća žrtva trgovine ljudima.

„Djevojka je živjela sa svojim pravim ocem na primorju, dok su majka i njen očuh stanovali u Podgorici”, priča naš sagovornik. „Otac je završio u zatvoru, pa je A. A. prešla kod majke. Tu je živjela par godina, da bi se sa 14 godina udala. Taj brak nije opstao, pa se opet vratila kod majke. Kada je napunila 15, Mirsad Adžović je odvođi kod sebe, tvrdeći da joj je on otac”. Naš sagovornik tvrdi da je bivši muž A.A. dugovao novac Adžoviću i da nije mogao da ga vrati, nakon čega je Adžović kod sebe doveo djevojku.

Ubijena djevojka imala je sedmomjesečnu bebu čiji je otac, tvrdi njena majka, Mirsad Adžović. To potvrđuju i naši sagovornici. Majka je medijima ispričala da je Adžović ubjeđivao maloljetnu A.A. da joj je otac. Po njenim riječima maloljetna A. A. je sa 13 godina pobjegla kod Adžovića. Neki drugi svjedoci tvrde da je A.A. prodana, da je to javna tajna.

Komšije tvrde da su se Adžović i nesrećna djevojka često svađali jer se ona raspitivala da li joj je on otac. „Mirsad ju je zbog toga maltretirao”, tvrde naši sagovornici.

„Sva uža i šira familija, pa i supruga Mirsada Adžovića koja je bila tu za vrijeme ubistva, su znali da je on nju uzeo za ženu i da je maltretira, a da niko nije reagovao niti pokušao da to spriječi”. Mediji su ranije objavili da su supruga Adžovića i četvoro njihove djece bili u kući u noći kada se desilo ubistvo.

Više nevladinih organizacija okupljenih oko *Centra za ženska prava* osudilo je ubistvo maloljetne djevojke. *Crnogorski komitet pravnika za zaštitu ljudskih prava* zatražio je najoštriju reakciju društva i nadležnih instucija, a apel i osudu nasilja podržale su i nevladine organizacije *Akcija za ljudska prava* i *Anima*.

U saopštenju koje su potpisali *Centar za ženska prava*, *Ženska RAE mreža Prva* i *Centar za romske inicijative* navodi se da su Romkinje i Egipćanke primorane da poštuju izuzetno stroge patrijarhalne norme unutar romske zajednice, u kojima postoji visok prag tolerancije prema nasilju nad ženama i porodičnom nasilju, što ugrožava njihove živote.

„Specifičan položaj Romkinja i Egipćanki nije prepoznat, kako od same romske i egipćanske zajednice, tako ni od same države”, kaže se u saopštenju.

NVO *Prima* ukazala je na generalno nedovoljno revnosno sprovođenje zakona koji tretiraju porodično nasilje.

Organizacije potpisnice saopštenja apelovale su na odgovorne institucije, prije svega na Upravu policije, kao i na cjelokupnu javnost, da preduzmu sve mjere, da privremeno i adekvatno reaguju na nasilje, kako bi se spriječilo ponavljanje takvih zločina.

Crna Gora je u posljednjih nekoliko godina usvojila niz zakona i značajnih dokumenata koji se odnose na oblast nasilja u porodici. U praksi su međutim ostali problemi, među kojima su i ti da svjedoci, i pored zakonske obaveze, rijetko prijavljuju nasilje, ali prvenstveno i to da državne institucije, od policije koja je prva u lancu organa koji sankcionišu nasilje do socijalnih službi i pravosuđa nerijetko na pravi način ne definišu ili ne prepoznaju nasilje.

Prema podacima UN, prvi uzrok smrti ili invalidnosti među ženama od 15 do 45 godina nijesu bolesti ili saobraćajne nesreće, već nasilje. U *Studiji o nasilju u porodici i nasilju nad ženama u Crnoj Gori*, dokumentu koji je 2012. godine sproveo UNDP, navodi se da su u Crnoj Gori „razmjere nasilja u porodici nepoznanica jer ne postoji sistematsko prikupljanje podataka”.

Istraživanja javnog mnjenja koja su prikazana u *Studiji*, međutim, pokazuju da crnogorski građani

ROMKINJE U RIZIČNOJ KATEGORIJI: Kamp na Koniku

smatraju da nasilje postoji, da je rasprostranjeno, te da su žrtve najčešće žene i djeca. Prema tim ispitivanjima svaki četvrti ispitanik muškarac smatra da je nasilje opravdano i prouzrokovano okolnostima i događajima van kontrole nasilnika, a da je žrtva odgovorna za nasilje „jer ga izaziva”.

Istraživanje je pokazalo da je svaka treća žena u Crnoj Gori žrtva nekog vida nasilja, te da su žrtve nasilja u porodici najčešće žene i djeca, dok su muškarci prepoznati kao nasilnici. Prema toj studiji u Crnoj Gori se tolerišu „blaži oblici nasilja“ a kao nasilje prepoznaje samo ono teško.

Zanimljivo je da prema istim podacima svaka treća osoba u Crnoj Gori ne bi bila spremna da prijavi nasilje u porodici zbog niskog povjerenja u efikasnost institucija, straha, patrijarhalnog shvatanja porodičnih odnosa kao nečega u šta se nipošto ne treba miješati, kao i zbog sumnje u to da se problem nasilja u porodici može zaustaviti i prevazići.

„Studije slučaja pokazale su da se

muško nasilje nad ženama dešava bez obzira na etničko porijeklo, socijalni status i godine. Ipak, žene pripadnice manjinskih zajednica ili migrantkinje koje su preživjele nasilje često su suočene sa višestrukim oblicima nasilja i diskriminacije”, navodi se u *Studiji*.

Romkinje su u rizičnoj kategoriji kada je riječ o trgovini ljudima. U preporukama za Crnu Goru u *Izveštaju o trgovini ljudima u Crnoj Gori*, koji je u junu prošle godine objavila američka ambasada, navodi se da treba „unaprijediti napore na proaktivnom identifikovanju više potencijalnih žrtava u ugroženim grupama, kao što su romska djeca koja se bave prostitucijom, žene uhapšene zbog prostitucije, migranti bez dokumenata, izbjeglice i raseljena lica – posebno Romi - i djeca prosljaci”. Posebno se ističe da treba „poboljšati kontakt sa romskim zajednicama kako bi se osigurala prevencija trgovine ljudima i efikasno identifikovanje žrtava”.

Prema tom *Izveštaju* „Vlada Crne Gore ne ispunjava u potpunosti minimalne standarde za iskorjenjivanje trgovine ljudima”, dok se Crna Gora definiše kao zemlja porijekla, tranzita i konačnog odredišta za žrtve trgovinom ljudima.

Elvis BERIŠA

„Ubijena djevojka živjela je sa svojim pravim ocem na primorju, dok su majka i njen očuh stanovali u Podgorici. Otac je ubrzo završio u zatvoru, pa je A. A. prešla kod majke. Da bi se sa 14 godina udala. Taj brak nije opstao”. Naš sagovornik tvrdi da je bivši muž A.A. dugovao novac Mirsadu Adžoviću, nakon čega ju je on doveo kod sebe

ERSTE Stiftung

Fellowship for Journalist of Roma/Ashkali/Egyptian Origin 2012-2013
This project has been supported by ERSTE Foundation